

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hockstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goea
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Kamermuziek (1 Sam. 16:23) — Kerkelijk Leven: De vlucht in den ootmoedswaan. (I) Indrukken van indrukken. — Uit de Historie: „Ze zijn één!” — Perschoonw. — Kerknieuws.

UIT DE SCHRIFT

Kamermuziek.

En het geschiedde, als de booze geest Gods over Saul was, zoo nam David de harp, en hij speelde met zijne hand; dat was voor Saul eene verademing, en het werd beter met hem, en de booze geest week van hem, 1 Samuel 16:23.

Men schatte de spanning van Davids ziel bij zijn harpspel niet gering. Wellicht volbrengt hij hier moeilijker werk dan in zijn strijd met Goliath.

Met den reus was het eene openlijke worsteling, heroïsch en grootsch. Het ging tegen een vijand van buiten, die in onverholen vloektaal den God Israëls lasterde; en het Eikendal was de publieke schouwplaats, waar, voor de oogen van duizenden, de strijders elkaar ontmoetten. Maar hier geschiedt alles binnenskamers; het is een stille strijd, zonder toeschouwers, zonder sprekende overwinning; het gaat tegen een vijand van binnen, en alles wordt klein en bedekt gehouden.

Toch is het een strijd.

Want aan het hoofd van Israël staat een man met een boozen geest. Hoe ontzettend. De demonen ten troon over Gods volk. Waarlijk, er is in Saul een vreeslijker vijand tegen Israël opgestaan dan Goliath; — de ergste vijanden voor 's Heeren Kerk zijn altijd de innerlijke, de booze geesten die van binnenuit op den troon willen komen. En tegen dien vijand laat God David strijden met zijne harp. De zachte muziek bedwingt de onrust en het kwade in Saul; „en het werd beter met hem”. En zoo treedt David ook hier reeds op als Israëls beschermer. Het koninklijke begint in hem uit te komen.

Doch men onderschatte de spanning van Davids ziel niet in dit harpspel.

Immers, hoe heeft hij zichzelf daarbij moeten verloochenen. Terwijl hij weet, dat hij koning zal zijn, moet hij het koningschap van zijn tegenstander steunen. Het zou Davids komst tot den troon hebben bespoedigd, zoo hij Saul aan zijn lot had overgelaten. Maar nu vordert God van hem, dat hij dien man zegent die hem in den weg staat. Hij moet medehelpen, dat Saul zijne plaats kan blijven innemen.

En hij mag dit niet doen met uiterlijke middelen, die buiten zijn hart en zijn lust omgaan; niet met zielloze plichtmatigheid, of wreveligen tegenzin. God vordert dat hij het met liefde doet. Hij moet het doen met muziek. En de muziek vraagt geen harteloze, koude vervulling van plicht, doch het leggen van de ziel, van innerlijke bedoeling in de voortgebrachte klanken. David moet zijn hart geven in zijne taak.

Alzoo wordt David zelf koninklijk.

Want de edelste gevoelens worden hier in hem tot ontwikkeling gebracht, en de koninklijke zelfverloochening bij hem aangekweekt. Het is niet alleen de harp, die gestreeld wordt, maar het zijn ook de snaren van Davids ziel, die door den Heiligen Geest worden gestemd en geroerd tot wat lieflijk is en welluidt.

Hoeveel stille strijd wordt aldus gestreden.

Wij zoeken het koninklijke van den Christen veelal in het grootsche en openbare, — den strijd tegen Goliath. En zeker, daarin ligt het óók. Maar het ligt praktisch veel meer in het stille zelfverloochenende dienen van God op de plaats, die Hij ons laat innemen; zonder toeschouwers; zonder dat anderen er inzicht in hebben; zonder zelfs dat we het aan anderen kunnen uitleggen. Binnens-

kamers zat David stil te strijden en Saul te zegenen; en dat niet maar een enkelen keer, maar telkens opnieuw, zelfs toen Saul hem zocht te doodden.

De christen legge zijn leven eens daarnaast; zijn leven, dat soms zoo verdrietelijk is; waarin hij zoo weinig verhevens ziet; waarin zijn beroep en zijn zorgen hem neerdrücken; waarin hij naast menschen staat, die hem belemmeren, die hem soms met de speer werpen, en die hij, om Gods wil, toch op hun plaats en in hun waarde moet laten en handhaven. Wat kan er onder één dak, of op het kantoor, in de werkplaats, en in den omgavenskring, een lange en stille strijd gevoerd worden, om altijd weer de booze geesten te bedwingen; om den ander, die vijandig en kwetsend is, toch te zegenen en op zijne plaats te steunen.

De christen bedenke dan deze geschiedenis. Hij zie, hoe dat nu het koninklijke is, — wat de menschen niet zien, wat God alleen aanschouwt, — dat we onszelf dagelijks verloochenen, en stil Gods wil volbrengen, met een hart dat we altijd opnieuw bedwingen moeten, doch tot welk zelfbedwang Christus de kracht geeft.

Christus heeft heel Zijn leven zichzelf verloochend; — het is onze zaligheid geworden. En het is het leven van den Christus in David, die daar de schoonheid der zelfverloochening doet zien. Het is ook het leven van Christus in ons, die ons in staat stelt om altijd weer te zeggen: — Heere, Uw wil.

En dit zijn de schoone levens, de zegenende, de koninklijke levens, die in gezin en bedrijf en omgang zich buigen over hun speeltuig, om God te dienen in stilheid. Die het niet doen met koude plichtmatigheid, maar biddend, en in liefde.

Dit is muziek voor God; geen daverende muziek, maar de zachte harptoon, waaraan Hij Zijne koningen herkent.

U.

v. A.

KERKELUK LEVEN

De vlucht in den ootmoedswaan. (I.)

In den laatsten tijd wordt tegen den „hoogmoed” zwaar opgetreden. Althans met de pen. En dan, zoolang de pen ins Blaue hinein kan schrijven. Want, komt men op den beganen grond, dan is men dikwijls meer dan hoogmoedig, als het er om gaat, in eigen zaken rechter te zijn. Dan gaat het wel eens den kant uit van een houding, die men met een parodie op een bekend leekedichtje van De Genestet aldus zou kunnen typeeren:

Offer den hoogmoed niet, mijnheer;
Onthoud dit wel ter degen;
Offer alleen mijn deemoedsleer, —
En spreek mij nimmer tegen.

Intusschen, wij zullen toch eens schuchter vragen, of wij onder die deemoedsleer ons werkelijk klein voelen worden. Of wel: deemoedig.

Lezers, die reeds lang ons blad hebben gevolgd, zullen zich herinneren, dat de nieuwere redevoeringen tegen den „hoogmoed” uit barthiaanschen hoek komen; we zullen hen niet vermoeden met een hernieuwde aanduiding van wat in deze Reden über die Hybris zoo ongeveer de inleiding vormt. Wel zullen wij, nu het geval dr. Ubbink (en zijn bespreking in de pers) daar een aanleiding te meer toe geeft, in het kort doen zien, hoe men het thema: „tegen den hoogmoed” in de laatste dagen pleegt aan te wenden tegen de kerkelijke leertucht.

Die leertucht zit namelijk velen dwars. Eerlijke vrijzinnigen zeggen ronduit: niet van gediend (al wordt het den laatsten tijd bij sommigen onder hen ook zelfs zoo nog te „ruim”). Moeilijker is het evenwel voor ethischen en z.g. konfes-

sioneelen. Ze vermoeden zich met pogingen tot „kerkophbouw”, of tot „kerkherstel”; stippelen daarbij ook nog wel zekere lijnen uit, maar vermijden liefst elke concrete botsing met de levende praktijk. En ook elk duidelijk woord over zulk een botsing en haar verloop.

Geen wonder ook.

Want de heele sfeer van het kerkelijk leven in Nederland is — we spraken er herhaaldelijk over — absoluut bedorven door een God-loos spel met onwezenlijkheden, een donquichotterig gevecht tegen denkbeeldige vijanden, een „ziende onzuiverheid” in het zich opwinden voor onwerklijkheden. Vandaar ook, dat van alle kanten degenen, die zich opwinden op deze, alleszins „godsdienstige”, maar niettemin door en door ongezone wijze, zich zoo vaak en zoo heftig keeren tegen de Gereformeerde Kerken, wijl deze zich niet behoeven te bekommeren om het verkrijgen van een begrippen-stel, dat, gelijk bij die anderen, een filosofische of quasi-theologische brug moet slaan tusschen de eene werkelijkheid van de conserveering der konfessioneele letter, en de andere werkelijkheid van de antikonfessioneele daad. Vandaar niet minder, dat af en toe schimpscheuten vallen op het hoofd van wie zoo'n bruggetje een onbruikbaar vlondertje noemt, waar men niet over gaan kan.

Geen wonder dus, nog minder, dat men ook de nuchtere praktijk eener heusche leertucht evenmin aandurft als haar royale afwijzing. De konfessioneele letter houdt den leertuchtplicht in eere. Maar de antikonfessioneele gezindheid wil dien plicht nimmer metterdaad voldoen. Ik zeide: met de(r) daad. Offeranden der lippen kan de tuchtplicht wel krijgen; maar de offeranden der daad blijven verre.

Om nu tusschen deze dubbele werkelijkheid een verbinding te krijgen, slaat men een brug: dat is de deemoedsleer.

Leertucht, gelijk wij ze waar nemen in de konkrete daad, althans in die konkrete daden, die men tot nu toe in de wereld heeft kunnen registreren, die is zoo schrikkelijk hoogmoedig, zegt men. Met afschrik wijst men naar Assen; en kan dat te gemakkelijker doen, omdat de geschiedenis, bij ons weten, nog geen enkel voorbeeld heeft opgeleverd van zulk een leertucht-met-de-daad, als die men dan zelf begeeren zou in vrees en beven.

Assen, dat beteekent: hoogmoed.

En waarom?

Omdat daar de reformatische houding (houding!) van den deemoed plaats maakte voor de Roomsche houding van den hoogmoed.

Want was dat geen hoogmoed, dat Assen meende, „Gods Woord te moeten handhaven”? Zouden wij nietige menschen, Gods Woord moeten of kunnen „handhaven”? Het handhaaft wel zichzelf.

En dan komen de argumenten.

Wij willen er enkele van beluisteren, om daartegenover heel kort dan onze meening uit te spreken, en, zoo mogelijk, aan te toonen, dat men juist in de school van deze deemoedspredikers den menschelijken hoogmoed vrij spel geeft, en den deemoed, waarvan de Schrift getuigt, allerminst kan leeren.

Indrukken van indrukken.

De verdediging van het gereformeerde denken, die ik in ons blad tegen enkele aanvallen op Gereformeerde Kerken en Gereformeerde werkers onlangs gaf, heeft enkele pennen losgemaakt. Prof. Visscher, die nog altijd den moed mist, zijn hem ter dege onhoudbaar gebleken insinuaties omtrent mijn beweerde achter-de-schermen werken inzake de Deventer evangelisatie openlijk te herroepen, maakt zich van den eisch der waarheid af, door, hoewel leverancier van hatelijken aan „De Wekker”, en grof in zijn taal over „dien mijnheer Schilder, die absoluut niets begrijpt” van dit en van dat, thans een martelaarsgezicht te zetten. Ik word vergeleken met Goliath. We laten den hooggeleerde zijn plaatsje onder de slagorden Israëls, en disputeeren niet over de